

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Egyetemi hallgatók nyomor-
tanyáin*

Forrás:

Az Ujság

Bp.
(Hely)

1921. 10. 2
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

378.27

Hely

Idő

"1921"

Személy

Hel

378.27 1921

Egyetemi hallgatók nyomortanyáin.

Tanulók százai lakás nélkül. — Holdban a diákszallók. — Miért hiúsult meg a látványosi diáktelep? — Tanulómentes kávéházak.)

Mintegy tizenötezer egyetemi és főiskolai hallgató Budapestén s felerészük a legnagyobb nyomorral küzdök. A numerus clausus és egyéb végzetes intézkedések ugyanis megbénították a főiskolai oktatás munkáját s most a szociális probléma fojtogatja a diákok százait. Látszólag rend és nyugalom van az egyetemek környékén, valójában pedig izzó vulkán fölött tanítják a magasabb tudományokat. Nyomoruság és nélkülözés üvölt mindenfelé. Segítségért kiáltoznak a diáktanyák lakói, megélhetésért esdekelnek ifjak és leányok, a kiknek pedig még nem volna szabad ismerniök az élet gondjait.

Pekár Gyula államtitkár tavaly nagy hangon hirdette, majd megmutatja, hogyan lehet szinte hetek alatt meggyógyítani a fájó sebeket! Nagyarányú gyűjtőakciót indított meg és fogadkozott, hogy meg sem áll a husz millióig. Nos, nem történt semmi baj. A husz millió azonban a holdba repült s csupán hatszázezer korona gyűlt össze ezekre a diákléti czélokra. Egy csepp a tengerben! Jóindulat áradozott a kultuszminisztériumból is a segítségért kiáltozók felé, igazi támogatás azonban innen sem érkezett. Egyedül az ugynevezett egyetemi karhatalmak tagjai jutottak morzsához, a többi szegénysorsu diák pedig tovább hanyódott a nyomor örvényében. Hasztalan kiáltottak a társadalom felé, a társadalom nem mozdult meg s nem sietett segítségére a nyomorgó diákseregnek. A numerus claususnak jelentékeny része van abban, hogy a társadalom elzárkózott és filléreit nem küldötte az egyetemek felé. Nem találtak megértésre, lendületes megmozdulásra a tanügy mostani vezetői. Mert ök sem ismerik a megértést, a méltányosságot, a könyörületet. Ez a rendszer a szociális téren is megboszulta magát és attól lehet tartani, hogy hosszú-hosszu időre elfordította a társadalom szívét az egyébként kívánatos szamaritánus

cselekedetektől. Ma az a helyzet, hogy a diákság zöme kenyér után futkos és nincs ideje tankönyveiben lapozgatni. Sürgős közbelépésre van szükség, mielőtt még nagyobb bajok támadnak.

Első tennivaló, hogy lakáshoz juttassák mindazokat, a kik most pályaudvarokon és egyébütt kénytelenek eltölteni éjszakáikat azért, mert nem tudnak lakáshoz jutni. Szomorú adatokat hallott erre nézve munkatársunk a *hölcészethallgatók egyesületében*, a mely tudvalevően évek hosszú sora óta buzgólódik a tanárjelöltek sorsának javításán. Az egyesület egyik vezetője elmondotta, hogy rengeteg egyetemi ifju lakás nélkül hanyódik a fővárosban, mert nem tudják előteremteni a szükséges pénzt.

— Lakás bőven van, — mondotta, — de nem lehet megfizetni.

Munkatársunk ellátogatott egy diáklakásra. A Ráday-utczában van ez a nyomoruságos egérlyuk. Alig két méter hosszú és alig két méter széles s csekély ezer korona a havi bére. A poloskák rajokban sétálgatnak a falakon, ablaka kicsiny ahhoz, hogy a napsugár világosagot árasztson benne. Valamire való szobáért 2500 koronát követelnek a külső perifériákon, a város belső részén 5—6000 koronán alul szóba sem állnak a diákokkal. Szegényesen, nyomoruságosan éldegélnek a diákok az üllői-uti diáktöthonban is. Béke idején ketten-hárman laktak egy-egy szobában, most hatot-tíz is összehúzódnak. Az egészségi viszonyok nagyon primitívek s a lakások egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy az ifjak lendületes munkát végezhetnének bennük.

Nagy tervvel foglalkozott néhány évvel ezelőtt Zielinszky Szilárd. Felvetette azt a gondolatot, hogy töltsék fel a közismert látványosi tónak egyik részét és három diákszallót építsenek oda. Ennek mintérv tí-

zenöt éve. Az állam képviselői bólintottak s már attól lehetett tartani, hogy tényleg tetet ölt a korszerű gondolat. Aztán újra tanácskozni kezdtek és adakta tették az egészet. Emmich Gusztávnak kellett jönnie, hogy újabb lépés következék. A volt kereskedelmi miniszter lendületesen hozzáfogott a munkához. Minisztériumában megbeszélték a kérdést, tárgyaltak és megállapodtak a szállítókkal. Ment a dolog, mint a karika-csapás. Kocsis István építész mérnök elkészítette a terveket s a vérmesebbek már ott látták készen képzeletükben a gyönyörűséges három diákszallót, mellette a modern fűvészkertet és a háttérben a nagy stadiont... Mert egész diákléteget terveztek ide az ifjuság hivatott barátai s úgy képzelték, hogy rövidesen ragyogó diáknegyeddél gazdagszik a budai Dunapart. Isten tudja, hány téglát hordtak már össze. S a téglahegyek ma is ott bóbiskolnak az elhagyott terepen. Eppen a tizenketedik órában mondtak le arról, hogy megkezdjék az építkezést. S éppen akkor, a mikor a diákok százai hajlék nélkül szomorkodnak. Állítólag azért szünt meg a buzgóság, mert Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter kijelentette, hogy az államnak egy krajczárja sincs erre a célra.

De történt több is. A diák-világszövetség egyik lelkes vezére és legbuzgóbb apostola, Legate ur, konkrét ajánlattal lépett legutóbb a kormány elé. Ezt javasolta: a mennyiben a müegyetemi hallgatók vállalkoznak arra, hogy mint munkások részt vesznek az építkezésben, ő a magával hozott huszonöt millióból ingyen éllelmezi ezt az építkező diáksereget, munkásruhával látja el valamennyiöket, sőt rendes fizetést is ad nekik. Csupán azt kötötte ki, hogy az állam adja a nyersanyagokat és gondoskodik munkavezetőkről. Ez most a nyáron történt. Pár nap alatt ezer müegyetemi hallgató vállalkozott arra, hogy munkába áll. Minden remény megvolt arra, hogy két-három hónap alatt felépül az egyik szálló és éppen ma már hajlékhoz is juthatott volna ötszáz egyetemista. De megint történt valami, a miről a nagyközönség sohasem fog értesülni. Meghalt a terv, abbamaradt az építkezés. Az első magyar diákszalló köddé foszlott. Legate ur Prágában is megtette ajánlatát s a cseh kormány elfogadta a baráti kezét és Prágában ma már hat gyönyörű diákszalló pompázik

és kenyelmes otthont ad mintegy háromezer csel-
diáknak.

Történik ugyan nálunk is valami, de ez nem fogja
megoldani a diákság lakásproblémáját. Kint a Mária
Valéria-barakkórházban akarnak diáktanyát létesíteni.
Tizenkét barakja van erre a volt kórháznak. Mindegyik-
ben legfeljebb harmincz diáknak tudnak helyet szorí-
tani. Ez minden, a mi történik, s ki tudja, mikor hoz-
hatják lakható állapotba ezt a rozoga épületet! És ki
tudja, fognak-e majd lakókat belé, hiszen az épület
olyan messze van, hogy a legtöbb egyetemi hallgató
nem veheti igénybe. Legfeljebb *éjszakai menedékhely-
nek* rendezhetik be, ez pedig igazán nem virtus.

Kissé túrhetőbb az élelmezés ügye. A műegyetemi-
sták két menzán gondoskodnak a szegénysorsuak ellátá-
sáról. Sajnos, csak nyolczszáz diáknak tudnak ebédet
adni, pedig legalább háromszor annyi szorul még a
kedvezményes étkezésre. A tudományegyetem menzáin
szintén olcsón jutnak ebédhez és vacsorához, a kik erre
rászorulnak. A menza akadémián *tíz koronáért adnak
ebédet és öt koronáért vacsorát.* Csütörtökön és vasár-
nap tizenkét korona az ebéd ára, mert akkor húst is
adnak a diákoknak. *Vendéglőkbe egyáltalán nem járnak
az egyetemi hallgatók. Az egykor híres diákkorcsmák
mind kipusztultak.*

Szinte titáni harcöt vívnak a szegénysorsu diákok,
hogy előteremték a megélhetésükhöz szükséges pénzt.
A tudományegyetemiak magánleczkeorát adnak, ha
ugyan alkalmuk nyílik erre, mert a szülők ujabban
nem igen kérnek instruktort gyermekeik mellé. A volt
karhatalmiak havi ezer korona segélyt kapnak a kormá-
nytól s ebből éldegélnék. *Szó sem lehet arról, hogy
a szegényebbek tankönyveket vásároljanak.* S ujabban
már *tájékára* sem mennek a színháznak. *Kávéházakban
sem látni egyetemi hallgatókat.* Nincs pénz, nincs mu-
latság.

Lendületes szociális munkát végez a *műegyetemi-
sták segítő egyesülete.* Ez a szociális intézmény havon-
kint háromezrezer koronát kapott tavaly a kultusz-
minisztériumtól tagjainak segélyezésére. Ezidén már
csak negyvenezer koronát tudott juttatni a kultuszmi-

nister. A múlt évben a *külföldi segítőakció* révén
mintegy öt és fél millió koronát költött szociális cé-
lokra az egyesület. Ezenfelül a saját pénzéből közel
félmilliót adott tagjainak. *Az egyetemi egyesületek
szövetsége* legutóbb azzal a kérdéssel fordult a *kiszgazda-
párthoz*, indítson gyűlést a nyomorgó egyetemi hall-
gatók részére s szólítsa fel a gazdatársadalmat, hogy
lisztet, tojást és egyéb ennivalót juttasson az egyete-
mistáknak. *Ez a mozgalom is csődöt mondott, alig egy-
két mázsa liszt és néhány ezer tojás került a menzák
kamrájába.*

Turcsay Pál, a Műegyetemi Segítőegyesület agilis
elnöke és vezetősége ujabban egyre szélesebb területekre
terjeszti ki a mentőakcióit. *Rajz- és tanszerboltot léte-
sítettek a Műegyetem épületében,* a hol a napiáraknál
lényegesen olcsóbban szerezheti be ebbeli szükségletét
az ifjuság. *Fehérneműjavító műhelyt* rendezett be
György Lajos építészhallgató, a hol valóban potom áron
hozza rendbe kollégáinak elnyűtt fehérneműjét. Uj
fehérneműt is készít neveltségesen olcsón. Kétszázhatvan
koronáért készített elsőrangú batisztinet akkor, a mi-

kor annak négyszáz korona volt az ára a pesti boltok-
ban. A műegyetemi ifjuságnak általában az a célja,
hogy szociális téren függetlenítse magát az államtól
és a társadalomtól s *gazdasági szervezkedéssel maga-
sereztesse meg gazdasági bázisát.* Ebben az évben több
ilyen *üzleti vállalkozást* akarnak létesíteni a mű-
egyetemisták.

Két *szézzel* siet az ifjuság segítségére az *Országos
Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület.* Menzát tart
fenn a zsidóvallásu ifjuság részére és ezenkívül egyéb
módon is támogatja a segítségére szorulókat. *Székyey
Ferencz, Hevesi Simon dr. főrabbi, Weiller Ernő fő-
titkár, Fellner Leó,* a menza elnöke és szili Stein Manó-
né, a Menza elnöknője serénykednek elsősorban ebben
né, a menza elnöknője serénykednek elsősorban ebben
a szamaritánus munkában.